

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาคผนวก ก
แนวทางการสัมภาษณ์

แบบฟอร์มการสัมภาษณ์

1. ประวัติความเป็นมาของชุมชน

1.1 ชุมชนเกิดขึ้นเมื่อไร เกิดขึ้นได้อย่างไร ประกอบด้วยกลุ่มชนใดบ้าง มีความเชื่ออะไรในการตั้งหมู่บ้าน

1.2 ขนาดและโครงสร้างของชุมชนนั้นเป็นอย่างไร (พื้นที่หมู่บ้าน จำนวนครัวเรือน การขยายตัวของชุมชน)

1.3 สภาพของชุมชนในอดีตเป็นอย่างไร ปัจจุบันเป็นอย่างไร

1.4 ชุมชนได้ผ่านกระบวนการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง อะไรเป็นปัจจัย อิทธิพลที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

1.5 เครื่องอุปโภค สาธารณูปโภค (ไฟฟ้า น้ำประปา ถนน) เริ่มมีมาตั้งแต่เมื่อไร สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อหมู่บ้านหรือไม่ อย่างไร

1.6 ชื่อของหมู่บ้านมีความหมายหรือไม่ อย่างไร มีนิทานหรือตำนานเกี่ยวกับการเกิดกำเนิดของหมู่บ้านหรือไม่ ถ้ามีจะมีเรื่องใดบ้างและมีความเป็นมาอย่างไร

1.7 มีสถานที่เคารพของผู้ก่อตั้งหมู่บ้านหรือไม่ มีการไปประกอบพิธีกรรมแสดงความเคารพหรือไม่ อย่างไรในโอกาสใด

2. ลักษณะทางกายภาพ

2.1 ลักษณะภูมิประเทศ

2.2 ลักษณะการตั้งบ้านเรือน กระจาย/ รวมตัว การจัดแบ่งเป็นกลุ่ม

2.3 การติดต่อกับคมนาคมกับโลกภายนอกทำได้อย่างไร

3. โครงสร้างทางสังคม

3.1 ในชุมชนประกอบด้วยกลุ่มคนที่มีอายุต่าง ๆ อย่างไร การย้ายถิ่นของคนวัยต่าง ๆ สาเหตุและปัจจัยต่างที่ทำให้เกิดการโยกย้าย

3.2 การเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากรตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเป็นอย่างไรบ้าง

4. โครงสร้างทางครอบครัวและเครือญาติ

4.1 ลักษณะของครอบครัวเป็นอย่างไร (ครอบครัวเดี่ยว ครอบครัวขยาย)

4.2 ระบบการแต่งงานถ้าแต่งงานแล้วไปอยู่กับใคร

4.3 การสืบสกุลถือสายบิดาหรือสายมารดา

4.4 ระบบเครือญาติหนาแน่นไหม การนับถือผู้อาวุโสเคร่งครัดหรือไม่

4.5 การแต่งงานเป็นลักษณะแต่งงานกันอยู่ในชุมชน หรือนอกชุมชน

4.6 ประเพณีการแต่งงานเป็นอย่างไรบ้าง

4.7 วิวัฒนาการของความสัมพันธ์แบบเครือญาติมีอิทธิพลต่อระบบกรรมสิทธิ์ และการพัฒนาหลังการผลิตภายในหมู่บ้านอย่างไร

4.8 การสืบทอดอำนาจของชุมชนเป็นไปตามสายเครือญาติหรือไม่

4.9 ศูนย์รวมของระบบเครือญาติคืออะไร

4.10 ระบบการนับถือผู้อาวุโสในเครือญาติ การเชื่อฟังคนเฒ่าคนแก่ในปัจจุบันเป็นอย่างไร

4.11 มีพิธีกรรมอะไรบ้างที่สำคัญๆเกี่ยวกับครอบครัว

5. โครงสร้างทางเศรษฐกิจ

5.1 แบบแผนการประกอบอาชีพของประชาชนเป็นอย่างไรบ้าง

5.2 แหล่งรายได้มาจากไหนบ้าง แหล่งที่ทำอาหารยังชีพ มีมากน้อยเพียงใด

5.3 ลักษณะการครองที่ดินในหมู่บ้าน การได้มาซึ่งที่ดิน และการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างของการถือครองที่ดิน

5.4 ใครเป็นเจ้าของที่ดินรายใหญ่ เขาได้ที่ดินมาอย่างไร

5.5 ค่าเช่ามีอัตราอย่างไร จากอดีตมามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

5.6 ความรุนแรงของหนี้สินมีมากน้อยเพียงใด สาเหตุของการกู้ยืม ความสามารถในการใช้คืน

5.7 มีการช่วยเหลือกันในการผลิตระหว่างครัวเรือนหมู่บ้านเดียวกันอย่างไร ระหว่างหมู่บ้านมีอย่างไร

5.8 ยังมีระบบแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างหมู่บ้านอยู่หรือไม่

5.9 โครงสร้างชนชั้นและกรรมสิทธิ์ในหมู่บ้านเป็นอย่างไร

5.10 หน้าที่ ฐานะ บทบาท ของเด็กและสตรีในการผลิตมีมากน้อยเพียงใด อย่างไร

5.11 มีการรวมตัวจัดตั้งองค์กรทางเศรษฐกิจหรือไม่ อย่างไร

6. โครงสร้างทางการเมือง การปกครอง การตัดสินใจ

6.1 ในระดับครอบครัว ใครเป็นคนตัดสินใจในเรื่องอะไรบ้าง

6.2 ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในครอบครัวหรือไม่

6.3 ในชุมชนมีผู้นำอาวุโส ผู้นำตามธรรมชาติผู้นำด้านคุณธรรมบ้างหรือไม่ และแต่ละคนมีบทบาทมากน้อยเพียงใด อย่างไร

6.4 ใครคือผู้ปกครองในหมู่บ้าน ได้อำนาจมาด้วยวิธีใดมีฐานะทางเศรษฐกิจอย่างไร

6.5 กระบวนการตัดสินใจที่มีผลกระทบทั้งหมู่บ้านเป็นอย่างไร

6.6 ชุมชนยังมีกฎระเบียบตามแบบประเพณีของหมู่บ้านบ้างหรือไม่ อย่างไร

6.7 เกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกผู้นำใช้คุณค่าอะไรเป็นหลัก ผู้นำเหล่านี้เป็นหลักยึดในด้านใดบ้าง มีวิธีการตรวจสอบควบคุมผู้นำเหล่านี้อย่างไรบ้าง

7. โครงสร้างทางการแพทย์

7.1 โรคที่ชาวบ้านมักเป็นอยู่เป็นประจำคือโรคอะไร

7.2 ชุมชนมีวิธีการรักษาพยาบาลเวลาเกิดเจ็บป่วยอย่างไร

7.3 วิธีการรักษาแผนโบราณมีอะไรบ้าง

7.4 เวลาเจ็บป่วย ชาวบ้านมีวิธีการอธิบายหรือมีความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องเจ็บป่วยอย่างไรบ้าง

7.5 การสืบทอดบุคลากรการแพทย์แผนโบราณมีอยู่หรือไม่ มีหลักเกณฑ์อย่างไร

7.6 มีพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเจ็บป่วยอะไรบ้าง ใครเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับพิธีกรรม

7.7 หมู่บ้านเคยมีโรคระบาดหรือไม่ เมื่อไร

8. โครงสร้างศาสนาและความเชื่อ

8.1 ระบบความเชื่อของหมู่บ้านมีเรื่องอะไรบ้าง ต้นกำเนิดและวิวัฒนาการของพุทธศาสนามีความเป็นมาอย่างไร

8.2 ต้นกำเนิดและบทบาทของวัดในหมู่บ้าน

8.3 ชาวบ้านมีความศรัทธาเชื่อมั่นในพระพุทธศาสนามากน้อยเพียงใด ดูได้จากอะไร

8.4 การเข้าร่วมประกอบศาสนพิธี สอดคล้องสัมพันธ์อย่างไรต่อชุมชน

8.5 ระบบความเชื่อที่เข้ามาสู่หมู่บ้านจากโลกภายนอก ระบบความเชื่อใหม่กระทบระบบความเชื่อเก่าหรือไม่ อย่างไร

8.6 โครงสร้างของวัดและชุมชนมีความสัมพันธ์กันโดยทางใด

8.7 วัดทำหน้าที่อะไรบ้างในปัจจุบัน

8.8 บทบาทของพระสงฆ์มีส่วนในการปกครองหมู่บ้าน และกิจกรรมของชุมชนมากน้อยเพียงใด อย่างไร

9. วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

9.1 ความสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านมีรูปแบบอะไรบ้าง มีความสัมพันธ์พบปะมากน้อยเพียงใด ในโอกาสอะไร ใครเป็นศูนย์กลาง ผ่านกิจกรรมอะไรบ้าง

9.2 ความสัมพันธ์ระหว่างหมู่บ้านกับหมู่บ้านมีรูปแบบอะไรบ้าง มีมากน้อยเพียงใด
ในโอกาสอะไรผ่านกิจกรรมอะไรบ้าง

9.3 ชาวบ้านมีพิธีกรรมอะไรบ้างที่ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

9.4 พิธีกรรมอะไรที่ปฏิบัติในวิถีการผลิต

9.5 พิธีกรรมใดที่ปฏิบัติบ่อยที่สุด ในกรณีใด และให้คุณค่าทางความเชื่ออย่างไร

9.6 การปฏิบัติพิธีกรรมนั้นสะท้อนให้เห็นคุณค่าอะไรบ้าง